

<http://cyberleninka.ru/article/n/ekspertiza-v-sisteme-buhgalterskogo-ucheta-kak-metod-gosudarstvennogo-finansovogo-kontrolya>

3. Коровін В. Міждисциплінарна курсова робота «Економічна експертиза: теорія і практика».

4. Михайлишин Н. П. Правовий статус судового експерта-економіста, зміст його спеціальних знань і компетенцій / Н. П. Михайлишин, Л. А. Будник // Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Тернопіль, 30 червня 2017 р.) – Тернопіль: ТНЕУ, 2017. – С. 324 – 326.

5. Світлоока В. Ф. Місце і роль економічної експертизи в сфері державного контролю економічної діяльності [Електронний ресурс] / В. Ф. Світлоока // Електронне науково-фахове видання «Ефективна економіка». – 2011. – № 12. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=845>

КУЛЬЧИЦЬКИЙ О.Б.
ст.групи ОЕЕмз-21

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ТРАКТУВАННЯ СУДОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В УКРАЇНІ

В умовах розвитку науки, техніки та нових технологій вирішення значної кількості цивільних справ потребує застосування спеціальних знань, які відіграють значну роль в їх успішному розгляді та вирішенні і сприяють ухваленню законних та обґрунтованих судових рішень. Судова експертиза покликана своїми спеціальними методами, прийомами і засобами сприяти встановленню обставин, що мають значення для справи. Тому не випадково судова експертиза є одним із правових інститутів.

Крім того, ринкові умови господарювання зумовлюють потребу у комплексному використанні правових та економічних знань з метою успішного вирішення і розкриття економічних спорів і правопорушень. Тому важливим засобом збору доказів у ході розслідування кримінальних і цивільних справ про зловживання у сфері економіки виступає судово-економічна експертиза, яка набуває

процесуальних і слідчих ознак, що зумовлює потребу її нормативно-правової регламентації відповідно.

Основні характерні ознаки судово-економічної експертизи нами узагальнені на рис.1.

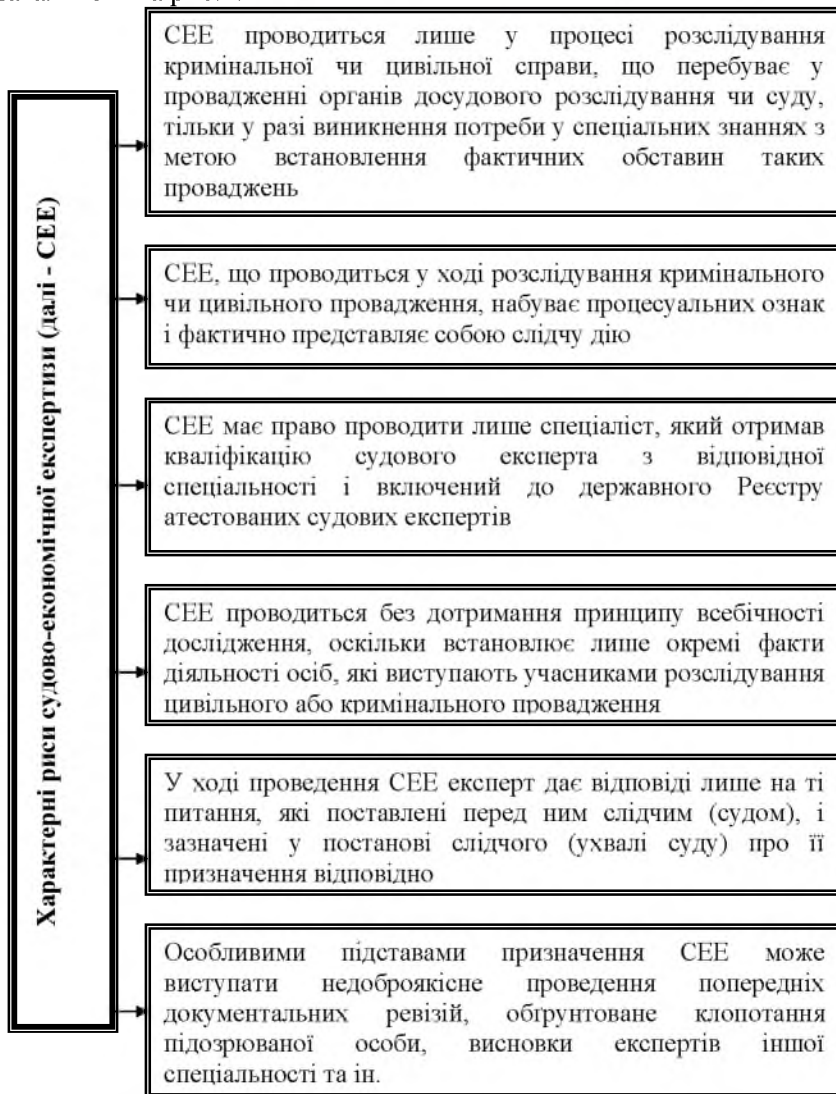

Рис. 1. Основні характерні риси судово-економічної експертизи в Україні

У даний час одним із напрямків удосконалення законодавчо-нормативної бази щодо судової експертизи в Україні є розрізнення понять «експертиза» і «судова експертиза», «експерт» і «судовий експерт». Виникає питання як співвідносяться поняття «експертиза» та «судова експертиза», чи тотожний їхній зміст, які характерні риси відображають їх правову природу і, найголовніше, яке з них найбільш повно відображає сутність питання.

Так, чинний Цивільний процесуальний Кодекс України не містить визначення експертизи взагалі, а інші нормативно-правові акти і переважна більшість науковців для позначення вказаної форми використання спеціальних знань в цивільному процесі оперують терміном «судова експертиза».

Проаналізувавши низку законодавчих актів, ми прийшли до висновку, що трактування поняття «експертиза» є вузькоспеціалізованим і стосується лише деяких сфер діяльності (архітектурна, ветеринарна, будівельна, екологічна та ін.). Про проведення експертизи також згадується у Податковому кодексі України (ПКУ) (ст.82, 83, 84). Зокрема в ПКУ представлені певні умови для проведення експертизи. Однак законодавство, що регулює питання призначення і проведення експертиз обмежує коло замовників і виконавців у цій сфері [1, с. 76-77].

Цю ж думку відстоює Федчишина В.В., зазначаючи, що виникають законодавчі суперечності: з одного боку, ПКУ України дає можливість проведення експертиз і визначає, у яких випадках це можна зробити, а з іншого – законодавство з питань призначення та проведення експертиз обмежує коло її замовників та виконавців [2, с. 41].

Проведені дослідження показують, що в чинному Законі України «Про судову експертизу» не дано визначень первинної, додаткової, повторної, комісійної і комплексної експертиз. Щодо процесуального законодавства, то вищезазначені трактування відсутні або неточно відображають суть вказаних видів експертиз [3].

На нашу думку, експерт – це особа, яка володіє певними знаннями, талантом і досвідом. Судовий експерт залучається до участі у кримінальному, цивільному, адміністративному чи господарському процесі у відповідності до чинного процесуального законодавства. Практика свідчить, що мас-медіа, співпрацюючи із консультантами з різних питань, також часто оперують поняттям «експерт». Доречно зазначити, що будь-які господарські правовідносини можуть стати предметом розгляду у суді, а тому фахівці відповідної галузі будуть

залучені органами суду в якості судових експертів відповідно. І тільки розділивши поняття експерта і судового експерта, можна вирішити проблеми, які перешкоджають розвитку справедливої системи правосуддя в Україні [4, с. 797].

Слід відмітити ще той факт, що у вітчизняній законодавчо-нормативній базі чітко не представлено поняття «економічна експертиза». Так, в основному економічну експертизу презентують як один із видів судової експертизи. Зокрема Перезовова І.В. зазначає, що застосування економічної експертизи сягнуло далеко за межі процесу судочинства та її результати використовуються як базис управлінських рішень непроцесуального характеру [5, с. 103].

На нашу думку, поняття «економічна експертиза» є більш ширшим і охоплює по своїй суті всі види економічної діяльності суб'єктів господарювання. Тому зміст економічної експертизи полягає, по-перше, у дослідженні, перевірці, аналізі та оцінці стану всесторонньої діяльності підприємства, а по-друге – у виявленні чинників, які можуть спричинити скоєння економічних злочинів і приховувати їх наслідків відповідно [4, с. 797].

На основі проведеного дослідження можна зробити висновок, що удосконалення нормативно-правового регулювання судово-економічної експертизи в Україні насамперед полягає у визначенні поняття «судово-економічна експертиза» та принципів її проведення на законодавчому рівні.

Література

1. Будник Л. А. Організаційні аспекти державного фінансового аудиту / Л. А. Будник, І. Д. Голяш // Глобальні та національні проблеми економіки. Електронне наукове видання. – 2015. – Випуск 3. – С. 827-830.
2. Закон України «Про судову експертизу» від 25.02.1994р. №4038-ХІІ (із змінами і доповненнями).
3. Перезовова, І. В. Економічна експертиза як специфічна галузь знань / І.В.Перезовова // Економіка: реалії часу. – 2013. – №3(8). – С.97-105.
4. Романів, С. Р. Економічна експертиза: її сутність і роль у сфері контролю / С.Р. Романів, І.Д. Голяш // Матеріали ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції «Наукові економічні дослідження: теорії та пропозиції». – Запоріжжя, 2016.- С.76-78.

5. Романів, С. Р. Основні напрямки удосконалення правового регулювання судово-економічної експертизи в Україні / С.Р. Романів, І.Д. Голяш // Економіка та суспільство. – Мукачів: Мукачівський державний університет. – 2017. – №10. – С.796-801.

6. Федчишина, В. В. Щодо окремих аспектів податкової експертизи / В.В.Федчишина // Фінансове право. – 2016. – №1(35). – С.38-42.

КУЛЬЧИЦЬКИЙ Р.Б.
ст. групи ОЕЕмз-21

ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ГРОШОВИХ КОШТІВ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах високого рівня тінізації економіки України і розповсюдження напівлегальних методів ухилення від сплати податків доцільно посилити контроль за фінансово-господарською діяльністю підприємств, зокрема у напрямку попередження вчинення економічних правопорушень. Економічна нестабільність суб'єктів господарювання призводить до виникнення спірних питань між співвласниками, акціонерами та іншими учасниками ринкових відносин, які часто закінчуються судовими розглядами відповідно. Тому ініціювання процесу формування такої незалежної системи як інститут економічної експертизи є обов'язковим [1].

Слід зазначити, що передумови поширення концепції економічної експертизи та перспективи її застосування в сучасних умовах зводяться до таких особливостей:

- оскільки зовнішнє середовище, в якому працюють підприємства є мінливим, то залучення експертів-економістів має сприяти виявленню змін не тільки внутрішнього середовища (як це раніше робили економісти), але і зовнішнього середовища на основі отриманої економічної інформації;
- ринкові умови зумовлюють необхідність удосконалення системи управління, яка б забезпечувала гнучкість і надійність функціонування підприємства, тому процедури економічної експертизи мають допомагати розробці стратегії виживання підприємства в умовах жорсткого конкурентного середовища;